



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Secundus gradus obedientiae, votum subiectionis nuncupatum implere.
Cap. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Ipse enim ait: Diligo ego Dominum Deum meum, diligo religiosam vitam, quam in sponsam accepi, diligo filios, merita scilicet, ex tam pulchra sposa susceptos. Malo in perpetuum seruus Christi esse, quam liber seculi. Qui ita locutus fuerit, prelati est offerendus, & auri eius perforanda, & quasi aperienda, ut per obedientiam maiori precepta suscipiat. Adeo namque conditioni serui adiuncta est seruiendi & obediendi obligatio, ut qui hanc non habuerit, seruus esse non possit. Quae obligatio ad opus procedens, nos sanctos facit, & ad eum finem quem quaerimus, scilicet, ad vitam innocentiam, perducet. In cuius signum post restitutam prosperitatem sancto Iobo [venerunt ad eum amici eius, & obtulerunt ei singuli ouem unam, & in aurem auream unam.] In oue accipere innocentiam, in in aure obedienciam. Quid itaque erit viro isti ouem, & in aurem offerre, nisi obedienciam, & innocentiam sorores esse, patefaceret? Istudque esse mysterium huius loci Gregorius autumat, qui & optimè exponit, quare in auri aurea sit, & quare una ouis tantum & una inauris ab unoquoque amicorum offeratur. Eius verba sunt. Notandum verò est, quod hoc loco cum in aure ouis, cum oue inauris offertur: quia nimirum innocuis mentibus ornamentum semper obedienciam iungitur, Domino testante, qui ait: Oves meae vocem meam audiunt, & ego agnosco eas, & sequuntur me.] Beato igitur Iob nemo in aurem sine oue, nemo oue sine in aure obtulit: Quia profecto redemptori suo non obedit, qui innocens non est, & innocens esse non potest qui obedire contemnit. Quia verò ipsa obediencia non serui metu, sed charitatis affectu seruanda est, non terrore poenae, sed amore iustitiae, cuncti qui ad conuiuium veniunt, auream in aurem obtulisse perhibentur, ut videlicet in ea quae exhibetur obediencia, charitas fulgeat, quae virtutes omnes quasi auri amore caetera metalla transcendat. Sed quia nulla esse innocencia, nulla esse vera obediencia in multiplicibus haereticorum diuisionibus potest, ad cognitionem fidei venientes offerant ouem, sed unam, id est tales veniant, qui in veritate Sanctae Ecclesiae innocui, obedienciamque persistant. Vnum quippe diuidi per numeros non potest: quia & hoc ipsum unum quod dicimus, numerus non est. Offerant igitur ouem, sed unam; offerant in aurem, sed unam; id est, ad sanctam Ecclesiam cum innocentia atque obediencia venientes, eam mentem deferant, quam Sectarum schismata non diuidat.] Haec ille, cuius doctrina in hoc quod de Ecclesiae unitate dicit, ad nostrum propolium contrahi potest. Ut nempe unitas haec inauris & ouis ad congregationis unionem referatur. Obediencia quippe non tantum innocentiae coniungitur, verum & ex ea unitas siue concordia congregationis exoritur. Hanc obedienciam quasi perficimus cum ei votum obediendi prelati adiungimus. Tuncque usurpamus nobis vocem capitis nostri, sic ad patrem loquentis: [sacrificium & oblationem noluit, aures autem perfecisti mihi.] Cum, inquam, cuperem, o Domine pro immensis beneficiis tuis in gratiarum actionem tibi gratas oblationes offerre; cumque viderem sacrificia & oblationes piorum operum non satis sufficere, tibi decreui me ipsum offerre, & per obedienciam votum, aures fossas, apertas, & purgatas immolare, ut semper vocem tuam audiam, & quaecumque per prelatos iusseris, siue vlla contradicione perficiam. Ab hoc igitur gradu obediencia religiosa incipit, quae nimirum hominem religiosum constituit, ut voto quis propriam voluntatem prelato subiciat, seque

Iob. 42. 21.

Greg. 31. mor. cap. 104.

Leu. 10

Psal. 39. 7.

A ipsum totum propter Deum alteri regendam & gubernandam tradat.

Secundus Gradus Obedientiae, Votum subiectionis nuncupatum implere.

CAPVT VI.



X Hoc primo obedienciae gradu, qui religiosi nomen indignè non habet, ad secundum ascendit, ut scilicet si votum obedienciae emisit, votum impleat, & in rebus sibi preceptis obediatur. Is sine dubio aliquem prelatum habet, & quisquis ille sit, siue nobilitate praecipuus, siue ignobilitate fordidus; siue ignarus, aut scientiarum adoptione conspicuus, ius habet multa subditis praecipendi; & in his quae potest ipse mandare, debet subditus ut votum impleat, & hunc gradum obedienciae habeat, humiliter obedire. Quod si quis non obediatur, praesertim in re graui, iugum sibi à Deo impositum frangit, & contra id quod debet, inius sui esse contendit. Cum Samuel iubente Domino unxisset Saulem in regem, [dixerunt filij Belial: Num saluare nos poterit iste? & despexerunt eum.] Sic non sunt religiosi merito & vita, sed filij Diaboli, qui prelatum rite electum non audiunt, & illi parere contemnunt. Ille eos saluare poterat, & salutaribus praecipis instituire, & in caelum dirigere. Quia verò illi non se subiciunt, in his ad quae tenebantur, salutem, si in malo perseverauerint, nequaquam consequuntur.

B

C

D

E

Horum merita poenam Salomon pulchra circumlocutione describit. Oculum, ait, qui subannat patrem, & qui despiciat partum matris suae, suffodiant eum corui de torrentibus, & comedant eum filij aquila. Quisnam subannat patrem suum? Qui turgidus superbia non obedit prelato suo? & quis despiciat partum, id est laborè in pariendo siue parturitionem matris suae? Qui ut suae voluntati satisfaciat, non obediendo, disciplinam religiosam subuertit. Hic dignus est qui in crucem agatur, immo qui in aeterna supplicia destinetur, ubi demones peccati nigredine cornu, & rapacitate aquilis similes, oculos eius effodiant, ut solem iustitiae non videant, & omnia eius bona carnibus similia disperant. An non fur, si rem magni valoris surripiat, legibus ita statutibus, in crucem agitur, siue furca suspenditur? Sed fur est, & rei magni valoris, scilicet voluntatis Deo consecratae usurpator, qui prelati non obedit. Ideoque Bonauentura ait: Te prelato dedisti propter Dominum, & propter regnum caelorum, & iam non es tuus, sed eius, cui te vendidisti, & ideo nihil tibi licet agere de te sine eius voluntate. Ipse enim est Dominus voluntatis tuae, & contentatio rei alienae inuito domino, furtum est, furtum autem caelo non appropiat. Omnibus fidelibus praecipitur ut maioribus obediatur: & Petrus, ait: Serui subditi estote in omni timore domino non tantum bonis & modestis, sed etià dyscolis. Si verò isti poenam subeunt, si ab obediencia se subtrahant, quanto maiori poena erunt digni religiosi, qui non tantum communi obligatione, sed etiam speciali voto obedire tenentur? Praecipit Saul ne quis aliquid gustaret usque ad vesperam quousque vlcisceretur de inimicis suis. & praecipit insipienter, ut Iosephus, & Theodoretus putant, & septuaginta

Greg. 10. 27.

Primer. 30. 17.

Bonauent. tract. de inferiori homine c. 2.

1. Petr. 2. 18.

Ios. 2. 11. Theod. 31. m. 1. Reg.



latis inlinuant. At vniuersus populus simpliciter & reuerenter obediit: solus Ionathas præceptum fre-
 git, & periculum mortis inuenit. Audiuitq; à patre:
 Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, quia morte
 morieris Ionatha:] & mortem quidem subiisset, nisi
 cum populus obediens liberasset. Sic nõ semel com-
 munitibus fidelibus obedientibus, filius, id est religio-
 sus, suæ regulæ præcepta transgreditur, & propterea
 nisi ab obedientibus liberetur, dum ad sui ipsor-
 um imitationem trahitur, mortis pœna multatur.
 Hic itaque secundus gradus obedientiæ nõ est
 supererogationis, sed necessitatis, à quo in re graui
 deficere non est aliud quam damnationem prome-
 reri. Sed iam quid nos oporteat facere, vt votum
 obedientiæ impleamus, explicandum est. Quod
 breuiter Thomas Aquinas & Bonauentura explica-
 rant, eorundem sententia sic colligenda est. Voto
 obedientiæ tenemur ad præcepta regulæ, ad ea sci-
 licet, quæ nobis nõ tantum vt cõsilia, vel vt rectè vi-
 uendi documenta, sed vt expressa mandata propo-
 nuntur. Hæc fere sunt in omnibus religiosis familiis,
 ne quid proprium habeamus, ne aliquid contra ca-
 sitatem admittamus, ne præceptum aliquod Dei
 aut Ecclesiæ transgrediamur, & siquid aliud pro reli-
 gionis diuersitate sub interminatione peccati grauis
 iniungitur. In quibus à regula deuare, ex genere gra-
 uis peccatum est, nisi aut materia leuitas aut subre-
 ptio ab enormitate peccati grauis excuset.

Obligat etiam obediæ votũ illud exequi, quod
 prælati iuxta regulã, seu institutũ, non tantum con-
 suluerit aut suaserit, sed manifestè præcepit, & ad
 executionem eius obligare voluerit. Si enim aliquid
 tantum suadeat, si consulat, si moneat, & obligare nõ
 intendat, seculo scandalo non erit peccatũ non obe-
 dire, licet imperfecto sit, nisi causa nõ leuis momenti
 subit, eius monita detrectare. Cum enim in prælato
 sit autoritas præcipiendi, quæ regula mandato in-
 iungi voluerit, & in subdito sit obligatio parendi, nõ est
 vnde hic non obediens peccato se liberet, si ille in
 veritate præcipiat. Et id significant illa verba Deute-
 ronomij: Qui superbierit, nolens obedire sacerdotis
 imperio, qui eo tẽpore ministrat domino Deo tuo,
 & decreto iudicis, morietur homo ille, & auferes
 malum de Israhel.

Si verò illud quod subdito iniungitur leue sit,
 paruique momenti, & tamen non solum suadeatur,
 aut ordinetur, sed verè præcipiatur, votum obedi-
 tiæ obligat ad illud exequendum, si non sub peccato
 graui, at sub peccato veniali. Quoniam si superioris
 præceptũ inestet, non facere quod iniungitur, inobe-
 dientia est. inobediẽtia verò à peccato saltè leui ex-
 culari nõ potest. Non autem erit graue peccatũ, quia
 materiæ circa quã delinquitur, paruitas peccati graui-
 tate tollit. Quã rem latè & sapiẽter Bernardus pro-
 sequitur, & inter alia sic ait: Quamobrem nõ video
 cur ita omnem inobediẽtiam & transgressiõẽ, vel
 minorum quorumlibet mandatorum, exaggerandã
 putaueritis, vt exclamaretis: Quod ergo iam mo-
 nacho poterit veniale peccatum esse, vel leue,
 cuius vniuersæ actioni crimen insidiatur inobedi-
 tiæ? Sed hoc inde videlicet constare creditis, quod
 prælatorum iussionibus tantum tribuendum asserit-
 ur, quantum si diuinitus traderentur. Quasi verò &
 ipsa Evangelica præcepta nõ multum inter se discre-
 pent, & merito obseruationis, & transgressiõis peri-
 culo. Ceterum sicut nõ omnia vnus esse cõstat, vel
 necessitatis, vel vtilitatis, vel dignitatis; sic nõ vna de
 omnium transgressiõne fertur sententia; nec paria
 manent discrimina dispares culpas. Porro nec pari
 culpa negliguntur, quæ non pari cura præcipiuntur,

A nec pari proinde pœna punitur. Ecce enim Euãge-
 lium, tã flagitium crapulæ, quã fornicationis tur-
 pitudinem damnat. Verum quis magis non horreat
 ex duobus malis, turpitudine foedari, quã cibo
 exaturari? Nonne denique veritas in Euangelio sub
 nominibus trabis, & festuæ, graues leuèque discer-
 nit inobediẽtiæ culpas? Nonne ipso disputante,
 immo definiẽte, gradatim nobis distinguitur, quæ
 cuique reatui pœna debeatur, dum alium iudicio,
 alium consilio, alium & gehenna reum esse prote-
 statur? Quanam ergo consequendi necessitas cogit,
 vt si magistris diuina detur in suis præceptis autori-
 tas, nullum ideo iam monacho leue, aut veniale
 peccatum inueniri possit putetur: & quod eius
 vniuersæ actioni crimen insidiatur inobediẽtiæ?
 B & post multa; Traduntur igitur à prælatis inter-
 dum minora mandata, quorum transgressio leuio-
 ra secundum regulam parit & peccata, & tamen in
 Deum nihilominus præuaricatio fit, quoties Abba-
 tis iussio præteritur. Siquidem ex ore ipso Dei non
 æqualia sunt promulgata, & ideo non æquali cun-
 cta vigilantia obseruanda: sed alia cura exhibenda
 est ei proculdubio quod ipse perhibet primum &
 maximum mandatum, alia his quæ alibi discernens:
 Qui soluerit, inquit, vnum de his minimis meis
 mandatis.] Quid ergo? audiuius ex regula gra-
 uiores & leuiore culpas, legimus & in Euangelio
 maxima minimaque mandata: & mädatorum trans-
 gressiones vniuersas dicemus æqualiter maximas?
 Non est igitur necesse vt concedam quod dicitis,
 aut Deo scilicet non tribui omne quod ab homine
 magistro accipitur, quod non sit contra Deum, aut
 monacho nullum inueniri posse leue, seu veniale
 peccatum: quia etsi toties Deo (quod fatendum
 est) inobediens esse contineatur, quoties eius qui
 pro Deo sibi præest, hominis mandatum, quod qui-
 dem iustitiæ non repugnet, prætergreditur: sicut ta-
 men non par cura in executione exigitur: sic nec
 par culpa contrahitur ex transgressiõne. Etsi quippe
 vnus est qui offenditur, non tamen vnus ponderis
 quæ iubentur, nec vnus subinde discriminis iussor-
 um est omnium censenda transgressio. Hactenus
 C Bernardus.] Sed quando hæc leuia nõ præcipiuntur,
 non erit peccatum illa ex aliqua causa omittere,
 si contemptus desit, & nullum scandalum aut offen-
 sio futurum sequatur.

Insuper obligat obediẽtiæ votum ne quis
 aut regulæ, aut superiorum mandatis ex contemp-
 tu contraueniat. Debet enim qui obediẽtiæ vo-
 tum emisit, vitare secundum præscripta regulæ, &
 maiorum instituta, superiorumque mandata, in
 quo manifestè continetur tamquam initium alio-
 rum, huiusmodi instituta & mandata non asperna-
 ri. Ille autem ex contemptu regulam aut præce-
 ptum violat, qui non ex ignorantia, aut ex negli-
 gentia, aut ex infirmitate & immoderantia passio-
 nis, sed ex malitia iniuncta sibi transgreditur. Aut
 D ille qui eo sine regulam aut præceptum violat, vt
 ostendat se ea nihili facere.

Iste autem contemptus in re graui semper
 grauissimum peccatum est. In re autem leui si
 non contemnatur regula, nec prælatus ipse, aut
 potestas eius, sed aut ineruditio & morositas
 prælati, aut certe materia ipsa præcepta, quia leuis
 est, fortè non erit graue peccatum. At sa-
 tis infelix erit ille religiosus, & ab omni de-
 siderio perfectiõis alienus, qui hæc audeat, &
 vel minima sibi iniuncta contemnat. Certè Ber-
 nardus contemptum à grauis peccati malitiã num-
 quam liberat. Sic enim scribit: Hæc ergo generalis

Matth. 5
6.

1. Reg. 14
44.
D. Thom.
2. 2. q. 186
ar. 9.
D. Bona.
44. q. 2.

Deute. 7.
12.

Bern. de
precep. &
disp. c. 144.

regula sit vniuersorum quæ per se, aut propter se, nec bona, nec mala sunt, aut diuina institutione, aut propria cuiusque professione fixa non sunt, vt non iusta quidè licitè, vt ùlibet, vel admittatur, vel omittantur; iusta verò, sine culpa nõ negligantur, sine crimine non contemnantur. Vbique enim & culpabilis neglectus, & contemptus damnabilis est. Differunt autem quòd neglectus quidem languor inertia est, contemptus verò superbia tumor. Porro contemptus in omni specie mandatorum pari pondere grauis, & communiter damnabilis est: neglectus autem in fixis grauior, tolerabilior in mobilibus mandatis. Hæc ille.] **A**uthoritas autem tanti doctoris satis est vt omnis contemptus etiam in minimis euitetur. &, si timorata conscientia non est, qui leue peccatum ex certa scientia aut malitia committit, quantò minus ille erit, qui audet illud facere, quod etiam in re minima multi doctores non minimum, sed graue putarunt?

Bern. 6. e.

Si prælatus absque causa aliquid præcipiat aut contra regulam, aut supra regulam, aut infra regulam & illicitum, vorum obedientia ad parendum non obligat. Hinc etiam Bernardus ait: Prælati iussio vel prohibitio nõ prætereat terminos professionis, nec ultra extendi potest, nec cõtrahi citra. Nihil me prælatus prohibeat horù quæ promisi, nec plus exigat quàm promisi. Vota mea nec augeat sine mea voluntate, nec minuat sine certa necessitate.] & quidem cum prælatus, sit custos disciplinae, non potest subditù præcepto cogere, vt eam deserat: & cum subditus se voto constringit ad obediendù secundum regulam, non potest mandato compelli, vt aliquid supra regulam reddat. Id autem intelligitur sine causa; nam si iusta & rectè rationi consona causa subit, potest prælatus dispensando rigorem instituti lenire, & subditus debet relaxationem admittere. Potest etiã austeriora quàm regula habeat, mandare, siue in poenam criminis, siue vt medium ad seruanda vota vel ad vincendam grauem tentationem, siue pro communi Ecclesiæ aut congregationis necessitate, & subditus similiter tenetur obedire. Cum autè dixerimus religiosum teneri ad obediendum præceptis quæ sunt secundum regulam vel institutum, sciendum est, hinc secundum varia instituta diuersam obediendi obligationem exoriri. Nam cum constitutio societatis nostræ habeat, vt obediamus in omnibus, vbi manifestè peccatum nõ cerneretur, obligatio obediendi in nobis ad omnia se extendit, quæ superior voluerit præcipere, modò peccata non sint. In aliis autem religionibus obligatio parendi ea continebit, quæ regula disposuerit. Quæ si dixerit, vt omnes obediant in his quæ sunt secundum regulam, ad nihil aliud poterunt religiosi obligari. Cum etiam dixerimus, causam iustam intercedere debere, vt superior aliquid infra aut supra regulam possit præcipere, intelligendum est, in dubio an causa sit iusta, superiori fauendum esse, cum possideat mandandi potestatem, & subditus se abdicauerit per votù propria voluntate. Nisi aliquod graue dånium in persona, rebus, vel honore ei cui præceptum imponitur, vel alteri timeatur: tunc enim fauendum esset subdito, nisi de iusta causa præcepti manifestè constiterit. Similiter si dubium esset de potestate prælati, an scilicet eò vique se extendat vt possit hæc vel illa præcipere, subditus donec vincatur hoc dubium, non tenetur mandatis parere.

3. p. consp. c. 1. n. 23

At si prælatus iuberet peccatum manifestum fieri, nullo modo obediendum est ei. Nihil enim potest ipse præcipere iustè contra præcepta Dei vel Ecclesiæ, vnde nec licet illi in illicitis obtemperare. Vn-

de Gregorius ait: Sciendum verò est, quòd nunquam per obedientiam malum fieri, aliquando verò debet per obedientiam bonum, quod agitur, intermitteri. Neque enim mala in paradiso arbor extitit, quam Dominus homini ne contingeret, interdixit. sed vt melius per obedientia meritum homo bene conditus cresceret, dignum fuerat, vt etiam à bono prohiberetur: quantenus tanto verius hoc, quod ageret, virtus esset, quanto & à bono cessans auctori suo se subditum humiliter exhiberet.] Licet ergo hoc præceptum prælati bona non mandata à Deo, vel Ecclesiæ possent omitti, at malum nulla ratione debet fieri. Atque adeo hic secundus obedientia gradus id postulat, vt præceptis superiorum nostrorum obediamus, & nihil eorum, quæ mandata sunt, siue magna siue minora, prætereamus. At hæc obedientia, quæ exterius mandata implet, si nihil aliud habeat, valde imperfecta est. Quam vt imperfectam reiecit Paulus, dicens: Obedite per omnia dominis carnalibus, non ad oculum seruientes quasi hominibus placentes, sed in simplicitate cordis.] Cum enim simplicem obedientiam illi, quæ ad oculum est, opponat, aperte hæc, quæ præsentiam prælati intuetur, & solum opus exterius præstat, imperfectam existimat. Quare Anselmus eundem locum exponens, ait: Non in duplicitate seruite dominis, sed ita vt quod foris in opere ostenditur, intus in corde habeatis, timentes dominum, qui inspector est cordium, & damnator dolosorum cogitationum.] Talis obedientia quæ exterius quidem præcepta implet, interius verò repugnat, & animo contradicit, est obedientia titremium & remigantium, in eis quos aliquando vidi exterius quidem celeritè iussa exequi, verbis tamen & corde gubernatori maledicere. Hos imitantur qui exterius obediunt, & interius mente obedientia contradicunt. Vnde ultra procedendum est ei, qui per iter obedientia ad perfectionem venire festinat.

Greg. 35. mor. c. 10.

Collessen. 3. 22.

Anselm. ibid.

Tertius Gradus Obedientia, quæque iniuncta, etiam absque præcepto exequi.

CAPVT VII

SANCTARVM religionum prælati nec præcipiunt, nec possunt, nec debent strictè præcipere omnia quæ à subditis sũt, sed multa sine præcepto iniungunt, & facienda aut omittenda præscribunt, quæ præterire, modò aliàs peccata non sint, peccatù non erit, modò scandalum fratrum, & contemptus rei iniunctæ aut prælati iniungentis desit. Quòd non omnia præcipiant, ipse vsus (vt credo) omnium familiarum religiosarum ostendit. Quòd verò nec præcipere possint nec debeant, inde patet, quòd religiosa vita o-nus esset importabile, si omnia tum minora tum maiora stricto præcepto iniungerentur, ab ea suauitas & securitas tolleretur, & tam innumeris præceptis laqueus conscientia religiosorum insteretur. Hæc ergo ita à superioribus ordinantur, aut præscribuntur, vt ea facere obedientia magni meriti sit, ea autem sine contemptu omittere talis sit inobedientia (si ita vocari potest) quæ quia contra præceptum non est non culpam sed poenam inferat. Ad hæc autem implenda etiam obedientia virtus & perfectio se-

exten